

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0520U000024

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-03-2020

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корольов Геннадій Олександрович

2. Hennadii O. Korolov

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.02

Назва наукової спеціальності: Всесвітня історія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-02-2020

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.235.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.71, 03.09.31

Тема дисертації:

1. Федеративні проекти в Центрально-Східній Європі: зародження, еволюція та реальна політика (1815–1921 рр.)
2. Federalist Projects in East-Central Europe: Origins, Evolution, and Realpolitik Policy (1815–1921)

Реферат:

1. У дисертації досліджено історію федеративних проектів у Центрально-Східній Європі (1815–1921 рр.). Для вивчення еволюції федералізму як ідеології й політичної теорії застосовано методологію «перехресної історії» та міждисциплінарний підхід. Автор запропонував концептуалізацію федеративних проектів та ідей, які виникали й розвивалися під впливом конкретних історичних подій, і не мали концептуальної тягlosti. У роботі представлено порівняльний аналіз різноманітних федеративних проектів, проектів «сполучених штатів» та федералізації нових національних держав. Автор довів гіпотезу, що в XIX ст. федеративні ідеї та проекти спочатку розвивалися як ідеологічні утопії, а на початку XX ст., особливо під впливом Першої світової війни, вони перетворилися на інструмент реальної політики. Саме тому федеративні проекти в Центрально-Східній Європі можна пояснити в контексті історичної ситуації «між Німеччиною й Росією». Якщо в «довгому XIX ст.» йшов процес «націоналізації імперії», то світова війна зруйнувала уявлення про вічність імперій. У 1918 р. більшість національних діячів уже виходили з принципу «імперіалізації націй»,

риторично приймали формулу федералізації (конфедерації), при цьому навіть не думаючи про її втілення

2. The dissertation focuses on the history of ideas and the entangled history (*histoire croisée*) of federalist projects during both the “long nineteenth century” and the period of wars and revolutions in East-Central Europe (1914–1921). The core argument is that in the nineteenth century federative ideas and projects evolved as ideological utopias, and at the beginning of the twentieth century, especially under the influence of the First World War, they became an instrument of a *Realpolitik* policy. The central questions of the dissertation are: What contributes to the comparative analysis of several federalist projects aimed at an understanding of the disintegration of the empires - on the one hand, and the appearance of a national state - on the other? What conditioned shared interpretations and evaluations of the different federalist projects? It is no doubt that these projects were formed under specific political / geopolitical circumstances. Federalism had a common root with nationalism and other modern ideologies, and it is argued that during the Great War most of the national activists were supporters of federalism theory. The importance of this thesis lies in contemporary politics in the European Union, where separatism and nationalist movements are on the rise in several regions and states. In today's Ukraine, federalism in the political and intellectual debate is interpreted as a way to split the state or as the “Russian scenario”—a scheme to destabilize domestic political life. The novelty of the research is that for the first time in contemporary Ukrainian historiography, a conceptualization, systematization, and classification of federalist projects and ideas in East-Central Europe (1815–1921) is presented; in addition, a comparative analysis of various federalist ideas, projects of the “United States”, and federalization of new national states is offered; the evolution of federalism as an ideology and political theory with application of the “entangled history” is discussed; and the concepts of non-territorial and national autonomy are interpreted as an element of political rhetoric or *Realpolitik*. The entangled aspects of the thesis bring the historiography of the “long nineteenth century” federalist projects in multiple states throughout East-Central Europe together, drawing on the ideas of a number of prominent intellectualists and political figures of the time (e.g., Ignacy Paderewski, Michał Römer, Mykhailo Hrushevsky, Oszkár Jászi, Anton Lutskievich, Witold Kamieniecki, etc.). The paper introduces new visions of the history of federalisms in East-Central Europe. The first one was the idea of “the United States” – the creation of nation-states based on states along the lines of the US political model. The second type was the so-called “national federalist tradition,” based on “ethnographical determinism” and the admission that forming a national state was possible on the “historic lands”. The author analyses two historiographical dimensions of federalism in East-Central Europe. The first one centers on the identity of federalism and the idea of Europe. The second relates to federalism as an instrument of *Realpolitik* policy leading to the formation of a political system for new national states after World War I. Besides “entangled history,” the methodology of the book is grounded in concepts of the Cambridge School's history of political thought, the Warsaw School's history of ideas and, finally, the *Beziehungsgeschichte* concept (Klaus Zernack). The sources of the research are extensive. For this work, archival materials from several foreign and Ukrainian archives, as well as vast secondary literature in different languages, has been used. The author argues that all federalist projects were a reaction to the historical situation “between Germany and Russia,” but were not sincere federative appeals per se. In the case of East-Central Europe, these projects could be defined as concrete tools or even concepts of *Realpolitik* policy. After 1918, based on “imperializing nations” (as a continuation of “nationalizing empires” in 1914), the leaders of the new national states rhetorically accepted the formula of federalization without profoundly thinking about its further implementation. Federalist ideas had a common feature: on the one hand, they proclaimed an aspiration to shape the federation as a national state and, on the other, a temporary loyalty to national minorities. Such was the antinomic essence of federalism in the East-Central European case. In East-Central Europe, many instances of this tension manifested themselves. Anton Lutskievich and Mykhailo Hrushevsky were willing to support federalization for their countries, but only if some Lithuanian and Eastern Galician or Belarusian lands would become part of their national states.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Корольов Г.О. Федеративні проекти в Центрально-Східній Європі: від ідеологічної утопії до реальної політики (1815–1921 рр.). – К.: К.І.С., 2019. – 380 с. (22, 1 д. а.)
2. Korolov Gennadii. Federalistyczne utopie w Europie Środkowo-Wschodniej (na początku XX wieku): projekty “Stanów Zjednoczonych” wobec małych narodów // Czeskie badania nad Polską w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej / Roman Baron, Roman Madecki, Jan Malicki (red.) – Praha: Historický ústav, 2016. – S. 379-388.
3. Корольов Г. О. Ідея федералізму як парадигма історичної перспективи доби Української революції 1917–1921 рр. // Український історичний журнал. – № 5. – 2010. – С. 103-117
4. Корольов Г. О. Федералістська перспектива українського націєтворення «довгого» ХІХ століття // Київська старовина. – № 5. – 2010. – С. 54-63.
5. Корольов Г. Декабристський рух в історії «довгого ХІХ століття» // Література і культура Полісся. – Вип. 60. – Ніжин, 2010. – С. 65-71.
6. Корольов Г. Козацький автономізм ХVІІІ ст.: характер і тенденції // Проблеми вивчення історії України ХІХ – початку ХХ ст. – Вип. 17. – К., 2010. – С. 110-118.
7. Корольов Г. Більшовицька концепція федералізму в контексті Української революції 1917–1921 рр. // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Вип. 6. – К., 2011. – С. 257-272.
8. Корольов Г. Ідея автономізму в уявленнях діячів та сучасників доби Центральної Ради // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Вип. 7. – К., 2012. – С. 126-147.
9. Корольов Г. Регенерація ідеї федералізму в Українській гетьманській державі 1918 р.: геополітичні та національно-ідентифікаційні чинники // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Вип. 8. – К., 2012. – С. 212-225
10. Корольов Г. Українська історія Отто Ейхельмана: імперська лояльність та служіння «іншій» або «своїй» нації // Архіви України. – № 1. – 2014. – С. 156-167.
11. Korolov Gennadii. Środkowoeuropejski federalizm: od ideologicznych utopii do państw narodowych // Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. – Rok 12. – Lublin, 2014. – Zeszyt 7. – S. 55-79
12. Корольов Г. О. Європейський федераліст, імперіаліст чи патріот: польські історики про Юзефа Пілсудського і його східну політику // Український історичний журнал. – № 4. – 2015. – С. 148-160
13. Корольов Г. «Что такое современное украинство?»: Агатангел Кримський про націю, космополітизм і федералізацію // Український історичний збірник. – Вип. 18. – К., 2015. – С. 338-353
14. Королёв Г. А. Украинская революция 1917–1921 годов: европейское измерение и реализация национального проекта // Славяноведение. – 2015. – № 5. – С. 17-27
15. Королёв Г. Antemurale польской историографии: Оскар Халецкий о ягеллонской идее, федерализме и пограничье Запада // Ab Imperio. – 2015. – № 2. – С. 363-382.
16. Korolov Gennadii. “Dwie Europy Środkowe” Oskara Haleckiego w cieniu imperializmów // Kwartalnik Historyczny. – Rocznik CXXIV. – 2017. – № 4. – S. 677-698.
17. Korolov Gennadii. “Anticolonial Intellectual” Anton Łuckiewicz and “Hybrid Nationalist” Otto Eichelman. A Comparative Study of Federalist Utopias // Studies into the History of Russia and Central-Eastern Europe. – Vol. 52. – No 1 (Special Issue). – 2017. – P. 55-71.
18. Korolov Gennadii. „Intelektualista antykolonialny” Anton Łuckiewicz i „nacionalista hybrydowy” Otto Eichelman: komparatystyczne studium utopii federacyjnych // Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej. – Vol. LII. – No 1. – 2017. – S. 55-70

- 19. Корольов Г. О. Слов'янська федерація і «Вільна Спілка», або українські дебати про федералізм у «довгому XIX ст.» // Проблеми всесвітньої історії. – № 2 (4). – 2017. – С. 86-99
- 20. Корольов Г. О. Федеративні проекти у Центрально-Східній Європі (1815–1923 рр.): інтелектуальна позірність та методологічні парадокси історіографії // Харківський історіографічний збірник. – Вип. 16. – 2017. – С. 230-255
- 21. Корольов Г. «Шеф ніякої держави»: ідея Європи Адама Чарторийського // Зовнішні справи. – № 4. – 2017. – С. 57-59
- 22. Корольов Г. Ausgleich Габсбурзької імперії: конституційне вирівнювання 1867 р. і наднаціональний федералізм // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Збірник молодих учених. – Вип. 20. – Харків, 2017. – С. 22-30.
- 23. Корольов Г. Національна автономія під берлом Романових (кінець XIX ст. – 1914 р.): польський, єврейський та український вимір // Український історичний збірник. – Вип. 20. – 2018. – С. 128-145
- 24. Корольов Г. У пошуках «історичної» Речі Посполитої: польський національний рух, «історичні права» та федералізм (1916 – початок 1919 рр.) // Проблеми вивчення історії Української революції 1917–1921 років. – Вип. 13. – К., 2018. – С. 99-122.
- 25. Корольов Г. О. Консервативна утопія Василя Кучабського: «геополітичний трикутник», революція, Східна Європа // Український історичний журнал. – 2012. – № 3. – С. 36-48.
- 26. Корольов Г. А. Украинские политические идентичности в контексте нациестроительства: от партикуляризма к соборности // Трансформация этнической идентичности в России и в Украине в постсоветский период. – Москва: ИЭА РАН, 2013. – С. 314-327
- 27. Корольов Г. А. Объединённая Украинская Народная Республика и провозглашение Чехословакии: проекты «государств-наций» в контексте Великой войны (1914–1918 гг.) // Первая мировая война – пролог XX века: материалы Междунар. науч. конф. / Отв. ред. Е. Ю. Сергеев. – Москва, 2014. – Ч. 1. – С. 233-236.
- 28. Корольов Г. Белорусское национальное движение в оценках Леона Василевского // Шосты Міжнародны Кангрэс даследчыкаў Беларусі. Працоўныя матэрыялы. – Том 6 (2017). – Kaunas, 2017. – С. 81-84
- 29. Корольов Г. Українські національні проекти та східноєвропейські «держави-нації» 1917–1923 рр. у новітній історіографії: основи компаративного аналізу // Революція, державність, нація: Україна на шляху самоствердження (1917–1921 рр.): Матеріали Міжнародної наукової конференції. Київ, 1–2 червня 2017 р. / Упоряд.: В. Верстюк (відп. ред.), В. Скальський, Г. Басара-Тилищак, В. Бойко. – Київ; Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2017. – С. 234-248
- 30. Корольов Г. [Рецензия]: Spatial concepts of Lithuania in the long nineteenth century / Darius Staliūnas (ed.), Boston: Academic Studies Press, 2016, 471 p. // Ab Imperio. – 2019. – № 2. – С. 361-365

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Верстюк Владислав Федорович

2. Vladyslav F. Verstiuk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зашкільняк Леонід Опанасович

2. Leonid O. Zashkilnyak

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матвієнко Віктор Михайлович

2. Viktor M. Matvienko

Кваліфікація: д.і.н., професор, 23.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майборода Олександр Микитович

2. Oleksandr M. Maiboroda

Кваліфікація: д. і. н., професор, член-кор., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Код за ЄДРПОУ: 16394076

Місцезнаходження: вул. Генерала Алмазова, буд. 8, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Смолій Валерій Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Смолій Валерій Андрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Хромова Ірина Костянтинівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна